

РЕГЛАМЕНТ (ЕВРАТОМ) № 1369/2013 НА СЪВЕТА

от 13 декември 2013 година

за подкрепата на Съюза за програмите за подпомагане на извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения в Литва и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1990/2006

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Акта за присъединяване от 2003 г., и по-специално член 56 и Протокол № 4 към него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Съгласно Протокол № 4 относно атомната електроцентра „Игналина“ в Литва⁽¹⁾, приложен към Акта за присъединяване от 2003 г. (наричан по-долу „Протокол № 4“), в който през 2004 г. се признава готовността на Съюза да предостави адекватна допълнителна помощ от Съюза за усилията на Литва да изведе от експлоатация АЕЦ „Игналина“ и се подчертава този израз на солидарност, Литва пое задължение за спиране на блок 1 на АЕЦ „Игналина“ преди 2005 г. и блок 2 на същата електроцентра до 31 декември 2009 г. най-късно, и за последващо извеждане от експлоатация на тези блокове. В съответствие със своите задължения Литва спря двата посочени блока в рамките на съответните срокове.

(2) В съответствие със задълженията по Договора за присъединяване и с помощта на Съюза, Литва затвори АЕЦ „Игналина“ и осъществи значителен напредък към нейното извеждане от експлоатация. Необходима е още работа, за да продължи напредъкът по действителното обеззаразяване, демонтирането и управлението на операциите, свързани с отработеното гориво и радиоактивните отпадъци, и за да се проведе устойчив процес към достигане на крайната фаза на извеждането от експлоатация съгласно плана за извеждане от експлоатация, като същевременно се гарантира прилагането на най-високите стандарти на безопасност. Въз основа на наличните оценки завършването на работата по извеждане от експлоатация ще изисква значителни допълнителни финансови ресурси.

(3) Като се признава, че преждевременното затваряне и извеждане от експлоатация на АЕЦ „Игналина“ с два 1 500 MW реактора тип RBMK, наследени от бившия Съветски съюз, е безпрецедентно по характер и представлява изключителна финансова тежест за Литва, несъизмерима с размера и икономическата мощ на страната, в

Протокол № 4 се посочва, че помощта от Съюза в рамките на програмата „Игналина“ ще продължи без прекъсване и след 2006 г., за периода на следващите финансови перспективи.

(4) Съюзът се е ангажирал да подпомага Литва в справянето с изключителната финансова тежест, породена от процеса на извеждане от експлоатация. От предприединителния период досега Литва е получила значителна финансова подкрепа от Съюза, по-специално чрез програмата „Игналина“, създадена за периода 2007—2013 г. Финансовата подкрепа от Съюза по тази програма ще приключи през 2013 г.

(5) Като се признава поетия от Съюза ангажимент съгласно Протокол № 4 и след искането за допълнително финансиране от България, Литва и Словакия, в предложението на Комисията за следващата многогодишна финансова рамка за периода 2014—2020 г.: „Бюджет за стратегията „Европа 2020“ е предвидена сумата от 700 милиона евро от общия бюджет на Съюза за ядрена безопасност и извеждане от експлоатация. От тази сума 500 милиона евро по цени за 2011 г., което е около 553 милиона евро по текущи цени, са предвидени за нова програма за допълнително подпомагане на извеждането от експлоатация на блокове 1 и 2 на АЕЦ „Бохунице V1“, блокове 1 и 2 на АЕЦ „Игналина“ и блокове 1—4 на АЕЦ „Козлодуй“ през периода 2014—2020 г.

(6) Размерът на бюджетните задължения, определени за програмите за „Козлодуй“, „Бохунице“ и „Игналина“, както и програмния период и разпределението на финансовите средства между тези програми могат да бъдат преразгледани въз основа на резултатите от междинния и окончателния доклад за оценка.

(7) Подкрепата по настоящия регламент следва да гарантира безпроблемното продължаване на извеждането от експлоатация и да бъде насочена към мерки за провеждане на устойчив процес към крайната фаза на извеждането от експлоатация, като същевременно се гарантира прилагането на най-високите стандарти за безопасност, тъй като тези мерки донасят най-голямата добавена стойност на Съюза, като крайната отговорност за ядрената безопасност остава за съответните държави членки. Настоящият регламент не засяга резултатите от каквито е да било бъдещи процедури, свързани с държавни помощи, които може да бъдат предприети в съответствие с членове 107 и 108 на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

(¹) ОВ L 236, 23.9.2003 г., стр. 944.

- (8) Настоящият регламент не засяга правата и задълженията на съответната държава членка по Договора за присъединяване, и по-специално по Протокол № 4.
- (9) За да се осигури възможно най-голяма ефикасност, извеждането от експлоатация на атомната електроцентрала по настоящия регламент следва да бъде извършено, като се ангажират най-добрите технически експерти и като се вземат надлежно предвид естеството и технологическите спецификации на блоковете, които предстои да бъдат затворени, както по този начин се отчитат най-добрите международни практики.
- (10) Дейностите, обхванати от настоящия регламент, и операциите, които те подкрепят, следва да са съобразени с приложимото право на Съюза и националното право. Извеждането от експлоатация на атомната електроцентрала по настоящия регламент следва да бъде извършено в съответствие със законодателството в областта на ядрената безопасност, по-специално Директива 2009/71/Евратом на Съвета ⁽¹⁾, управлението на отпадъците, по-специално Директива 2011/70/Евратом на Съвета ⁽²⁾, както и околната среда, а именно Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ и Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾.
- (11) Дейностите, обхванати от настоящия регламент, и операциите, които те подкрепят, следва да бъдат основани на актуализиран план за извеждане от експлоатация, който обхваща дейностите по извеждане от експлоатация, свързаните с тях график, разходи и необходими човешки ресурси. Разходите следва да бъдат установени съгласно международно признатите стандарти за оценка на разходите по извеждане от експлоатация, като например международната структура за оценяване на извеждане от експлоатация, публикувана съвместно от Агенцията за ядрена енергетика, Международната агенция за атомна енергия и Европейската комисия.
- (12) Комисията следва да гарантира ефективен контрол върху развитието на процеса на извеждане от експлоатация с цел гарантиране на най-високата добавена стойност на Съюза за финансовите средства, разпределени съгласно настоящия регламент, въпреки че крайната отговорност по извеждането от експлоатация се носи от съответната държава членка. Това включва измерването на ефективността на изпълнението и оценката на коригиращите мерки по време на програмата „Игналина“.
- (13) Финансовите интереси на Съюза следва да бъдат защитени чрез прилагането на пропорционални мерки през целия цикъл на разходи, включително чрез предотвратяване, разкриване и разследване на нередности, възстановяване на загубени, погрешно платени или неправилно използвани средства и, когато е приложимо, налагане на санкции.
- (14) Тъй като целите на настоящия регламент, по-специално във връзка с осигуряването на достатъчни финансови ресурси за продължаването на безопасното извеждане от експлоатация, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а могат, поради обхвата и последиците на действието, да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (15) В рамките на програмата „Игналина“ за някои мерки може да е необходимо високо равнище на финансиране от Съюза, което при добре обосновани изключителни случаи може да възлезе на пълния размер на финансиране. При все това следва да се положат всички усилия за продължаване на практиката на съвместно финансиране, установена с предприемаческата помощ и помощта, предоставена през периода 2007—2013 г. за дейностите по извеждане от експлоатация в Литва, както и за привличане на съфинансиране и от други източници, ако е целесъобразно.
- (16) С цел да се осигурят еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на приемането на годишните работни програми и подробните процедури за изпълнение. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾.
- (17) Регламент (ЕО) № 1990/2006 на Съвета ⁽⁶⁾ следва да бъде отменен.
- (18) Надлежно бе отчетен Специален доклад №16/2011 на Сметната палата относно финансовата помощ на ЕС за извеждане от експлоатация на ядрени реактори в България, Литва и Словакия, съдържащите се в него препоръки и отговора на Комисията,
- ⁽¹⁾ Директива 2009/71/Евратом на Съвета от 25 юни 2009 г. за установяване на общностна рамка за ядрената безопасност на ядрените инсталации (ОВ L 172, 2.7.2009 г., стр. 18).
- ⁽²⁾ Директива 2011/70/Евратом на Съвета от 19 юли 2011 г. за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци (ОВ L 199, 2.8.2011 г., стр. 48).
- ⁽³⁾ Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО, и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114).
- ⁽⁴⁾ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).
- ⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).
- ⁽⁶⁾ Регламент (ЕО) № 1990/2006 на Съвета от 21 декември 2006 г. за прилагане на протокол № 4 относно атомната електроцентрала „Игналина“ в Литва към Акта за присъединяване на Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакката република, „Програма Игналина“ (ОВ L 411, 30.12.2006 г., стр. 10).

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

Настоящият регламент създава програма за предоставянето на финансова подкрепа от Съюза за мерки, свързани с извеждането от експлоатация на блокове 1 и 2 на АЕЦ „Игналина“ в Литва (наричана по-долу „програмата „Игналина““).

Член 2

Цели

1. Общата цел на програмата „Игналина“ е заинтересованата държава членка да бъде подпомогната при провеждането на устойчив процес към достигането на крайната фаза на извеждането от експлоатация на блокове 1 и 2 на АЕЦ „Игналина“ съгласно плана за тяхното извеждане от експлоатация, като същевременно се поддържа най-високо равнище на безопасност.

2. В рамките на периода на финансиране основните специфични цели на програмата „Игналина“ са:

а) изваждане на горивото от активната зона на реактора на блок 2 и от басейните за гориво на реакторите на блокове 1 и 2 към сухото хранилище за отработено гориво, което следва да се измери въз основа на броя на разтоварените горивни касети;

б) безопасно поддържане на реакторните блокове, което следва да се измери въз основа на броя на регистрираните аварии;

в) извършване на демонтиране в турбинното отделение и други прилежащи сгради и безопасно управление на отпадъците в резултат на извеждането от експлоатация в съответствие с подробен план за управление на отпадъците, което следва да се измери въз основа на броя и вида на демонтираните прилежащи системи и количеството и вида на безопасно обработените отпадъци.

3. Програма „Игналина“ може да включва също така мерки за поддържане на високо равнище на безопасност на блоковете в процес на извеждане от експлоатация, включително подкрепа във връзка с персонала на атомната електроцентраля.

Член 3

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на програмата „Игналина“ за периода 2014–2020 г. възлиза на 229 629 000 EUR по текущи цени. С настоящия регламент не се поемат никакви ангажменти за финансовите задължения по бъдещите многогодишни финансови рамки.

2. Комисията извършва преглед на изпълнението на програмата „Игналина“ и оценява напредъка по нея спрямо ключовите етапи и целевите дати, посочени в член 7, до края на 2017 г. в рамките на междинната оценка, предвидена в член 9. Въз основа на резултатите от тази оценка размерът на разпределените задължения, заделени за програмата „Игналина“, както и програмният период и разпределението на средства между програмата „Игналина“ и програмите „Козлодуй“ и „Бохунице“, създадени с Регламент (Евратом) № 1368/2013 на Съвета⁽¹⁾, могат да бъдат преразгледани с цел отчитане на напредъка по изпълнението на програмите и за да се гарантира, че програмирането и разпределението на ресурсите се основават на реалните финансови потребности и капацитета за усвояване.

3. Разпределените финансови средства за програмата „Игналина“ може да покриват и разходи, свързани с дейности по подготовка, наблюдение, контрол, одит и оценка, необходими за управлението на програмата и постигането на нейните цели. По-специално могат да бъдат покрити разходите, свързани с проучвания, експертни срещи, информационни и комуникационни дейности, включително институционална комуникация на политическите приоритети на Съюза, доколкото те са свързани с общите цели на настоящия регламент, и разходи, свързани с мрежи на информационни технологии, насочени към обработка и обмен на информация, заедно с всички други разходи за техническа и административна помощ, понесени от Комисията при управлението на програмата „Игналина“.

Възможно е с разпределените финансови средства за програмата „Игналина“ да бъдат покрити и разходите за техническата и административната помощ, необходими за осигуряване на прехода между програмата и мерките, приети съгласно Регламент (ЕО) № 1990/2006.

Член 4

Предварителни условия

1. До 1 януари 2014 г. Литва взема необходимите мерки за изпълнение на следните предварителни условия:

а) спазване на достиженията на Договора за Евратом в областта на ядрената безопасност, по-специално по отношение на транспонирането в националното право на Директива 2009/71/Евратом и Директива 2011/70/Евратом;

б) установяване в национална рамка на план за финансиране, който набялязва общите разходи и предвижданите източници на финансиране, необходими за безопасното приключване на извеждането от експлоатация на реакторите, включително управлението на отработеното гориво и радиоактивните отпадъци, в съответствие с настоящия регламент;

⁽¹⁾ Регламент (Евратом) № 1368/2013 на Съвета от 13 декември 2013 г. за подкрепата на Съюза за програмите за подпомагане на извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения в България и Словакия и за отмяна на регламенти (Евратом) № 549/2007 и (Евратом) № 647/2010 (Виж страница 1 от настоящия брой на Официален вестник).

в) представяне на Комисията на преработен подробен план за извеждане от експлоатация с разбивка с подробно описание на равнището на дейностите по извеждане от експлоатация, включително график и съответна структура на разходите въз основа на международно признат стандарт за оценка на разходите по извеждане от експлоатация.

2. Литва предоставя на Комисията необходимата информация за изпълнението на предварителните условия по параграф 1 най-късно до момента на поемане на бюджетно задължение през 2014 г.

3. Комисията оценява информацията по параграф 2 при изготвянето на посочената в член 6, параграф 1 годишна работна програма за 2014 г. Ако има мотивирано становище от Комисията за наличие на нарушение по член 258 ДФЕС поради неспазване на предварителното условие по параграф 1, буква а) или поради незадоволително изпълнение на предварителните условия по параграф 1, буква б) или в), решението за спиране на цялата финансова помощ от Съюза или на част от нея се взема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 11, параграф 2. Това решение се отчита при приемането на годишната работна програма за 2014 г. Размерът на спряната помощ се определя според критериите, изложени в актовете за изпълнение, посочени в член 7.

Член 5

Форми на изпълнение

1. Програмата „Игналина“ се изпълнява чрез една или няколко от формите, предвидени в Регламент (ЕС,Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, по-специално чрез безвъзмездни средства и обществени поръчки.

2. Комисията може да възложи предоставянето на финансовата помощ от Съюза по програмата „Игналина“ на органите, предвидени в член 58, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

Член 6

Годишни работни програми

1. В началото на всяка година Комисията чрез актове за изпълнение приема, в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 11, параграф 2, годишна работна програма за програмата „Игналина“, в която се посочват целите, очакваните резултати, свързаните с изпълнението показатели и графика за усвояването на средствата в рамките на всяко годишно финансово задължение.

2. В края на всяка година Комисията изготвя доклад за напредъка по изпълнението на свършената през предходните

години работа. Този доклад за напредъка се изпраща на Европейския парламент и на Съвета и служи за основа на приемането на следващата годишна работна програма.

Член 7

Подробни процедури за изпълнение

До 31 декември 2014 г. Комисията приема чрез актове за изпълнение подробни процедури за изпълнение за цялата продължителност на програмата „Игналина“, в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 11, параграф 2. В тези актове за изпълнение по отношение на програмата „Игналина“ се определят също така по-подробно целите, очакваните резултати, ключовите етапи, целевите дати, както и съответните показатели на изпълнението. В тях се съдържа и преработеният подробен план за извеждане от експлоатация, предвиден в член 4, параграф 1, буква в), който служи като основа за наблюдението на напредъка и навременното постигане на очакваните резултати.

Член 8

Защита на финансовите интереси на Съюза

1. Комисията взема подходящи мерки, за да гарантира, че когато се изпълняват дейности, финансирани съгласно настоящия регламент, финансовите интереси на Съюза са защитени чрез прилагането на превантивни мерки срещу измами, корупция и всякакви други незаконни действия посредством ефективни проверки и, в случай че бъдат констатирани нередности, чрез възстановяване на неправомерно изплатените суми и, когато е целесъобразно, посредством ефективни, пропорционални и възпиращи санкции.

2. Комисията или нейни представители и Сметната палата имат правомощия за извършване на одит по документи и на място на всички бенефициери, изпълнители и подизпълнители, които са получили финансови средства от Съюза.

Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има право да извършва контрол и проверки на място на икономическите оператори, заинтересовани пряко или косвено от финансиране от Съюза, в съответствие с процедурите, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾ и в Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета⁽³⁾ с оглед да се установи евентуалното извършване на измама, корупция или всякакви други незаконни действия, засягащи финансовите интереси на Съюза във връзка със споразумение или решение за предоставяне на безвъзмездни средства или договор за финансиране от Съюза.

⁽²⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁽¹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

3. Без да се засягат параграфи 1 и 2, споразуменията за сътрудничество с трети държави и международни организации, както и споразуменията и решенията за предоставяне на безвъзмездни средства и договорите, произтичащи от прилагането на настоящия регламент, съдържат разпоредби, изрично оправомощаващи Комисията, Сметната палата и OLAF в рамките на тяхната съответна компетентност да извършват одитите, контрола и проверките на място, посочени в същите параграфи.

Член 9

Междинна оценка

1. До 31 декември 2017 г. Комисията, в тясно сътрудничество с държавите членки, изготвя междинен доклад за оценка относно постигането на целите за всички мерки, свързани с програмата „Игналина“, на равнище резултати и въздействия, ефективността на използването на средствата и тяхната добавена стойност за Съюза с оглед приемането на решение за изменение или прекратяване на мерките. При оценяването се разглеждат също така възможностите за изменение на специфичните цели и подробните процедури за изпълнение, описани съответно в член 2, параграф 2 и член 7.

2. В междинната оценка се взема предвид напредъкът спрямо показателите за изпълнение, както е посочено в член 2, параграф 2.

3. Комисията предоставя заключенията от оценката по параграф 1 на Европейския парламент и на Съвета.

Член 10

Окончателна оценка

1. В тясно сътрудничество с държавите членки Комисията изготвя последваща оценка относно ефективността и ефикасността на програмата „Игналина“, както и ефективността на финансираните мерки от гледна точка на въздействието, използването на ресурсите и добавената стойност за Съюза.

2. В окончателната оценка се взема предвид напредъкът спрямо показателите за изпълнение, както е посочено в член 2, параграф 2.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 13 декември 2013 година.

3. Комисията представя заключенията от оценката по параграф 1 на Европейския парламент и на Съвета.

Член 11

Комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Когато становището на комитета трябва да бъде получено по писмена процедура, тази процедура се прекратява без резултат, ако в рамките на срока за даване на становище, председателят на комитета вземе такова решение или обикновено мнозинство от членовете на комитета отправят такова искане.

Член 12

Преходни разпоредби

Настоящият регламент не засяга продължаването или изменението, включително пълната или частичната отмяна, на съответните проекти, до тяхното приключване, или на финансовата помощ, отпусната от Комисията въз основа на Регламент (ЕО) № 1990/2006 или въз основа на всякакво друго законодателство, приложимо за тази помощ към 31 декември 2013 г., като те продължават да се прилагат за съответните действия до приключването им.

Член 13

Отмяна

Регламент (ЕО) № 1990/2006 се отменя, считано от 1 януари 2014 г.

Член 14

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2014 г.

За Съвета
Председател
V. MAZURONIS